

1. Tractaments farmacològics

A la persona malalta, un cop se li ha fet un diagnòstic del procés patològic, en general se li sol instaurar un tractament o teràpia, amb la intenció de restaurar la salut. Quant als tractaments, són intervencions destinades a corregir les causes del problema de salut. N'hi ha de molts tipus, un és el tractament farmacològic.

1.1 Els medicaments

Medicament = principi(s)
actiu(s) + excipient(s)

Els medicaments estan destinats als éssers humans i animals. Un medicament és una substància amb propietats per al tractament o la prevenció de malalties en els éssers humans. També es consideren medicaments aquelles substàncies que s'utilitzen o s'administren amb l'objectiu de restaurar, corregir o modificar funcions fisiològiques de l'organisme o aquelles que estableixen un diagnòstic mèdic.

Un **medicament** és la combinació d'un o més principis actius (o fàrmacs) als quals s'han afegit excipients per a ser integrats en una forma farmacèutica.

Un **excipient** és un component d'un medicament diferent del principi actiu i del material de condicionament (envàs). S'utilitzen per aconseguir la forma farmacèutica desitjada (dragees, càpsules, xarops...) i facilitar-ne l'elaboració i conservació. Alguns dels excipients més utilitzats a la indústria farmacèutica són els aglutinants (per unir i donar forma) o els edulcorants, utilitzats per donar un sabor més agradable, com passa en algunes suspensions infantils. Els excipients són substàncies inertes sense acció terapèutica i que generalment no produeixen cap efecte. Malgrat això, en determinades persones poden comportar reaccions al·lèrgiques o efectes adversos i modificar l'efecte d'altres medicaments (interaccions). Per això hi ha alguns excipients de declaració obligatòria, com és el cas de la sacarosa o el sucre de canya, de cara a possibles interaccions amb persones diabètiques, o la lactosa, per possibles interaccions amb persones intolerants a la lactosa.

Un **fàrmac o principi actiu** és tota substància o barreja de substàncies destinades a la fabricació d'un medicament i que, en ser utilitzades en la seva producció, esdevenen un component actiu d'aquest medicament destinat a exercir una acció farmacològica, immunològica o metabòlica amb la finalitat de restaurar, corregir o modificar les funcions fisiològiques, o d'establir un diagnòstic.

Per tant, la diferència entre fàrmac i medicament rau en els aspectes següents:

- Un fàrmac és el principi actiu d'un medicament, mentre que el medicament és la forma comercial d'un fàrmac. El medicament inclou un o més principis actius (o fàrmacs) i l'excipient (allò que acompanya el fàrmac per a una correcta presentació). Per exemple, en el cas del medicament Aspirina®, el fàrmac o principi actiu és l'àcid acetilsalicílic (AAS) i l'excipient que l'acompanya és el midó de blat, entre d'altres.
- Un medicament es pot trobar en diferents presentacions o formes farmacèutiques, com dragees, granulats, comprimits, suspensions... No té sentit parlar de la presentació d'un fàrmac. Sempre que es parla de presentacions, es parla de medicaments. En el cas de l'Aspirina®, hi ha diferents formes farmacèutiques, com els comprimits, comprimits masticables, comprimits efervescents o els grànuls.

La sigla DCI se sol trobar darrere del nom del fàrmac. Exemple: paracetamol (DCI), diazepam (DCI).

El fàrmac es pot anomenar de diferents formes, atenent la seva composició química (nomenclatura química) o donant un nom senzill a una complexa estructura que seria molt complicada d'anomenar segons les normes químiques. Aquesta darrera opció és la més usada en farmacologia i rep el nom de **nomenclatura farmacològica**, que està aprovada internacionalment amb el resultat de les denominacions comunes internacionals (DCI).

La **denominació (farmacològica) comuna internacional**, també anomenada **DCI**, és el nom oficial no comercial o genèric d'una substància farmacològica. És sinònim de **fàrmac**.

El **medicament genèric**, segons l'OMS, és aquell que es ven sota la denominació del principi actiu que incorpora prou bioequivalent a la marca original, és a dir, és igual en composició i forma farmacèutica i amb una biodisponibilitat molt semblant a la de la marca original. Es pot reconèixer perquè a l'envàs del medicament, en lloc d'un nom comercial, hi figura el nom del principi actiu del qual està fet segons la DCI, seguit del nom del laboratori fabricant.

Els **medicaments essencials** són els que satisfan les necessitats prioritàries de salut de la població. Els medicaments essencials han d'estar disponibles en els sistemes de salut en tot moment, en quantitats suficients, en les formes farmacèutiques apropiades, amb garantia de la qualitat i informació adequada, a un preu que els pacients i la comunitat puguin pagar.

Dos fàrmacs són bioequivalents quan són equivalents terapèutics, és a dir, quan es poden intercanviar.

Unidosi i multidosi

A les oficines de farmàcia, hi ha una gran quantitat de medicaments que es poden trobar en relacions com el Vademecum®. En la dispensació en oficina de farmàcia, se sol utilitzar la **multidosi** degudament identificada amb cartonatge que conté blísters que inclouen diferents preses. Per exemple, si s'ha prescrit un medicament antibiòtic de 24 comprimits i el metge ha pautat una posologia de cada 8 hores durant 7 dies, el dia 7 encara sobran 3 comprimits. Antigament, era el mètode usat als hospitals i en centres de llarga estada, on l'auxiliar preparava la medicació de forma manual de cada pacient, si així constava als protocols. Actualment als centres hospitalaris està en desús.